

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Mit tegyünk, hogy segítsünk anyagi helyzetünkön.

A legtöbb fizetésrendezési törekvésünk és mozgalmunk csak igen sovány mértékben szokott teljesülni, de ha valami történi megélhetési ügyünk körül, nem sok köszönet van benne. Csak panaszkodunk, az adó sok, a buzának nincs ára. Mit csináljunk? Anyagi helyzetünk javítása érdekében jövedelmező foglalkozás után kell nézünk, mert ma a földbirtok utáni jövedelemből megélni, a magas adók és alacsony buzaárak miatt, nem lehet.

A jövedelmező mellékfoglalkozás és sokféle lehetőség közül ma a legkényelmesebb s a legjövendelmezőbb a tojástermelésre berendezett baromfitelep létesítése.

A tojáshozamra berendezett baromfitenyésztés-

sel minden földbirtokos, tisztviselő, iparos, vagy más aktív, vagy nyugdíjas tisztviselő, a rendes foglalkozás mellett új jövedelmező, kereseti lehetőséghez juthat.

Ez a mellékfoglalkozás nem hátráltatja a rendes foglalkozásában és mégis óriási anyagi segítséget jelent. Külföldön, Németországban, Angliában, minden tisztviselő, tanító, iparos, ha csak egy kis alkalma is van, foglalkozik amerikai fehér Leghorn tenyésztéssel.

Nálunk nagyobb és olcsóbb választékban áll rendelkezésünkre mindenféle takarmány s éghajlatunk is kedvező baromfitenyésztésre. Mire várunk? Miért késünk mindig? Mikor a művelt nyugati államok az északi sarktól le-

a forró égőig, mindenütt 95 százalékban amerikai fehér Leghorn tenyésztéssel foglalkoznak.

A magyar baromfitenyésztés és tojástermelés a világpiacra csaknem az utolsó, a 18-ik helyen áll, mert az őseinktől reánkmaradt s a lehető legextenzivebb mostoha tartásban részesített, állandó beltenyésztésben degenerált és szervezetében legyengített parlagi tyúk, a mai állapotában jótartás mellett sem képes 80 drb. tojásnál többet termelni.

Bárki meggyőződhetik, hogy a parlagi tyúk tojásainak a súlya 35—45 gramm között áll. Ahány tyúk, annyiféle színű, tojásainak színe és alakja is különböző.

Külföldi fogyasztópiacok export kereskedői ilyen tojásokat nem használhatnak s emiatt a baromfitenyésztés terén az utolsó helyen állunk, pedig ezen a téren az európai nemzetek kö-

zött, egy kis akarattal állhatnánk az első helyen is.

A világpiacra ma a német, angol, dán és holland származású tojás a legkeresettebb és a legjobban fizetett áru, mert ezek súlya 60—70 gramm és a tojások színe fehér.

Ne várjuk tehát a sült galambot, vagy azt a bizonyos soha be nem kövélkező főnyereményt, ne sopánkodjunk, hanem fogjunk hozzá s tegyünk valamit a saját érdekünkben, mert anyagi helyzetünk javítása országos érdek is, mert hazánk gazdasági helyzetén csak így segíthetünk, ha minél több árut szállíthatunk ki az országból s fokozzuk az ország és a saját bevételünket.

A tojástartósde felállítása már csak rövid idő kérdése, hol a tojást különféle osztályokba sorozzák, súly és szín szerint alakul ennek az ára is.

Baromfitenyésztésünk fel-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (18)

— Turista? — kérdezte a csendőr.

— Nem, csak úgy sétálok, nem akarok emberekkel találkozni.

— És mit keres erre felé?

— Mondom, csak úgy sétálok. Megyek, mert még sohasem jártam erre felé. Ilyenkor pedig nagyon szép ill, sűrű a szomoruság, mint a tej és ráragad az emberre.

A csendőrök értelmetlenül bámultak. Hogy lehet az, hogy valaki a szomoruságot sűrűnek látja? Érdemes ezért sétálni? Ilyen időben! A fiatal-

labbi, kerek arcú legény száznakozva nézte Kerekest, odasugóll valamit a társának. Az keményebb, fekete arcú, himlőhelyes zsendár volt.

— Nohát csak sétálgasson, ha az a guszta, hanem okosabbat is tehetne ilyen épkézláb ember.

Kerekes a fejét rázta: — nincs ennél okosabb, amit most tehetnék. Majd később, ha egy kicsit elmúlt minden, majd akkor újra dolgozni fogok...

A csendőrök szónélkül ott hagyták az egyszerű emberek közvetlenségével, ahogy hátat fordítottak, rögtön hangosan meg is beszéltek a különös séfálás esetét. Lefelé ballagtak az ösvényről és Kerekes hallotta, amint beszélgettek:

— Valami ütött ember ez, — ez a dürvábbik hang volt, a

fiatalabb hang mentegődözően felelt: — az is lehet, hogy asszony van a dologban.

— Elég bolond, ha ilyen időben sétál.

— Megkerülhetné helyettünk a határt — a többi megjegyzés elveszett a levegőben, elnyomta a fölvert varjak káromgása, valahol egy flinta pukkant, utána éles csaholás verte föl visszhangozva a szőlőhegyet, majd lassu taktusban, zögyögősen zörgött egy szekér, hallani lehetett, amint kereplő pergéssel nekilődül hirtelen egy láthatatlan lejtőnek.

Szekérnek, kutyának, vadásznak nyoma sem volt, mindent eltakart a domb, a szürke ég, az agyagos barázdák, a bokrok és az egyenesre vágott sárga homokpart. Mintha a hang világa élt volna itt...

Kerekes nekilődött maga is az utnak, mintha határozott céllal ment volna valamerre. Tudata alatt lehorgonyozott egy gondolat, amely eddig fájlóan terpeszkedett agyának felszínén. Nem tudta mikép, de valamit és valahogyan megoldott benne a két napos szakadallan meneteles, a tesli fáradtság, a kutya támadása, a csendőrök beszéde és ez az egész egyszerűségben uszó világ. Megfordult, elindult visszafelé, sőt egyszerre sietni kezdett, mintha programmszerűen el kellene érkeznie valahová. Visszafelé már járható uton ment. Amint a lapos hegyalját elérte, a szekér forgónál fehéren viritó kis ház került elébe, barna vesszősövény mögül nevetett ki, a disznók fölirták az udvarát a kis

Csak magyar sört igyunk!

lendítése nemcsak országos érdek, de hazafiúi kötelesség is, hiszen tudjuk, hogy a községi pénztárba gyéren folynak be az adófillérek, a lakosság rossz anyagi helyzete miatt. Ha sikerül jövedelmünket fo-

kozni s hazánkban a baromfitenyésztést arra a fokra fejleszteni, melyen ma a németországi áll, akkor külkereskedelmi mérlegünk javulni fog, tele lesz a község pénztára és a saját zsebünk is.

érték fősszege (s nem a követeles egyenlege) után ivenkint az alábbi illeték rovan-dó le:

200 P-n tul.	200 P-ig	2 f.
500 " "	500 "	5 "
1000 " "	1000 "	10 "
2000 " "	2000 "	20 "
5000 " "	5000 "	50 "
7500 " "	7500 "	75 "
10000 " "	10000 "	1--P
		2--"

Ezt a körrendeletemet az iparos és kereskedő érdekképviselőknek megküldöttem és felkértem az érdekképviselőket a kötelekükbe tartozók tájékoztatására, valamint a kötelekükbe tartozók figyelmének arra felhívására, hogy a számlailleték pontos lerovásai szem előtt tartásuk, mert a pénzügyi hatóságok ezentúl rendszeresebb ellenőrzést fognak gyakorolni.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Csekő s. k. min. tanácsos.

A kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltség figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszter ur rendeletében foglaltakat a legpontosabban kövesse.

Szeressétek egymást...

Szeressétek egymást Magyarok.

Van elég, aki ránk,

Agyarog.

Letaposták hazánk,

Széleit

Uj, vérszerződést kell,

Kötni itt.

Apáink is jártak

Golgotát

Sőt csakis azt, ezer

Éven át.

Készüljünk mi is egy

Kör-utra

Utba essék Pozsony.

És Nyitra

Nagyvárad, Kolozsvár

És Szeben

S tisztelegjünk ott mint,

Egykor Bem.

ZÖLD KÁLMÁN.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN.**

Sakkverseny.

A sakkör vezetősége értesíti az érdekelt sakkozókat, hogy saját kebelében egy osztályozó tavaszi versenyt rendez, melyben az összes tagok részt vesznek.

Mindazon tagok, akik legalább egy félévi tagdíjat befizettek, benevezési díjat nem fizetnek. A hátralékos tagok, valamint az új benevezők 2 pengő díjat fizetnek a benevezéskor. Benevezhet minden gyomai illetőségű játékos.

Eldöntésre kerül Gyoma 1930. évi tavaszi bajnoksága, mely első díja lesz a versenynek. Ezen kívül még öt díj lesz. Minden tag, aki a fentieknek megfelel, részt vesz a versenyen, ahol nemcsak a tavaszi bajnokság, továbbá a díjak kiosztása dől el, hanem a tagok osztályozása is. A játékosokat két csoportra osztjuk I. és II. csoport. Ugyhogy a közel jövőben történő városközi mérkőzésen, mint első, vagy második csoport szerepelhetünk. Épp ezért kérjük a játékosokat, hogy minden partit a legjobb tudásuk szerint játszásk le, hogy az osztályozás a játék tudás alapjának megfelelőhessen.

Benevezni lehet Szerető Elemér pénztárosnál az önképzőkörben, valamint dr. Szirtes urnál ugyancsak a Holler Szállóban április 15-ig. Amikor a verseny kezdetét veszi.

A vezetőségi és választmányi tagok kéretnek, hogy vasárnap 30-án d. u. 5 órára az egyleti helyiségben megjelenni sziveskedjenek.

HIREK

Istentisztelet. A ref. templomban vasárnap délelőli 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Hogyan kell a számlailletéket leróni.

A számlabélyegek felragasztásával és megsemmisítésével kapcsolatban sok panasz hangzott el, különösen az utolsó esztendőben, amikor a hatóságok megbírságotlák azokat, kik a számlailleték lerovása alkalmával a bélyegei nem írják át a szöveg első szavaival. A hatóságok a bélyegzővel megsemmisített számlabélyegei nem ismerték el illetékvásári szempontból teljesen megfelelőnek épen úgy, mint nem fogadták el illetékvásárlásul a csupán felragasztott, de át nem írt bélyegeket sem.

Egyelőre kísérletképen az alábbiakat rendeltem:

Szabályosnak ismerendő el a lerovás, ha a számlára ragasztott bélyeg az iparosnak,

vagy kereskedőnek a számla kiállításának keletét is tartalmazó cégpecsétjével olyan módon van felülbélyegezve, hogy a pecsét a bélyegről a számla papirosára átterjed.

Mindettől elérésnek csak akkor van helye, ha netalán olyan esei fordul elő, amelyben megállapítható, hogy a számlára a bélyegei utólagosan ragasztották fel. Ilyen esetre ez a rendelet nem vonatkozik; ilyen esetben a teljes felemelt illeték megkövetelendő.

A számlák illetéke az 1927 évi 68.100 számú pénzügyminiszteri rendelet szerint a következő:

A számlák minden példányára, másodlatára és másolatára az azokban kiűntetett

háznak, de a cocák most bánaatosan rőfögtek bent az ólban. A házacska két liliputi ablaka szabálytalan görbeséggel kacsingatott, mint valami álmos öregasszony kötőgötésben elfáradt szeme. Az egyik ablak csikos dunnahuzattal volt elfüggönyözve, a másikban petróleum lámpa áll gyujtatlannul, mellette szőkehajú csöpp lányka nézte a világot.

— Mint a mesében! — állapította meg Kerekes és hirtelen indulatként szállta meg a legédesebb-jóság érzése, olyan jönnek született egyszerre, mint a leglágabb fonatos kalács, amit mindenszentek napján révedező arccal aprítgatnak hümmögve a kávéba, vagy mint az illatos erdő a korai nyárban.

Menyecske perdült ki a kis házacska ajtaján, végignézte Kerekes, aki még mindig ott állt és elmerült a békés kép gyönyörű igazságában.

— Jóestét — köszöntötte bátorlalanul a menyecske, csak-hogy valamit mondjon, mert átalította a nézést.

— Jóestét, békességet sokáig, — válaszolt Kerekes megindultan.

— Köszönöm, magának is. Tán a városba igyekszik?

— Nem épen oda, de lehet. Én egy ilyen békés helyre indultam, mint ez itt maguknál.

— Egyebünk sincs, a békesség, meg a szegénység. Ezt nem lopják el az embertől. Hát maga honnan jön.

(Folyt. köv.)

Kinevezés. Amint megbízható helyről értesülünk Óméltósága báró Feilitzsch Berthold Békésvármegye főispánja folyó hó 24-én, vagyis elmúlt hétfőn kiadott rendeletében a néhai dr. Eisler Vilmos halálával megüresedett gyomai járási orvosi állást dr. Szilágyi Ferenc helybeli községi orvossal töltötte be. Ezuttal igazán községünk érdemes és fáradhatatlan fiatal orvos munkását érte ezzel a kinevezéssel az érdemeknek magasabb helyről való méltó jutalmazása. Midőn dr. Szilágyi Ferenc községünk érdemes fiának kinevezéséhez szívből folyó őszinte érzelmekkel gratulálunk, kívánjuk, hogy ezt az új állását közmegelegedésre sokáig fölíthesse be községünk fáradtan beteg lakosságának lelkiismeretes tudással párosult komoly humánus szolgálataiban!

Házasság. F. hó 29-én délután fél 4 órakor vezeti oltárhoz a gyomai ref. nagy templomban érdemes lakos lányunk: ifju Harmati Gyula Béres Rózsikát, Béres Mihály helybeli gazdálkodó lakostársunk bájos leányát. Sok szerencsét kívánunk a szép eredményekre jogosító házassághoz!...

**„Ki mint vet, úgy arat?”
Mauthner magnál jobbat
sehol sem kaphat!**

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Központ:

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33 szám.

Ujjonnan átalakított és megnagyobbított
belvárosi eladási helyisége a
FERENCRENDIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Felebbezés. A folyó hó 20-án megtartott községi irnok választós közgyűlés irnokválasztásai, amely 51 szavazattal Kovács G. Lajos lakostársunkra esett, amint értesülünk, az ellenpárt komoly és súlyosan latbaeső indokolással a vármegye törvényhatóságához megfelebbezte.

Versenytergályalási hirdetés. A gyulai államépítészeti hivatal versenytergályalást hirdet az endrődi községi iskola építési munkálataira. Az ajánlat az előírt ajánlati minta és ajánlati

költségvetés felhasználásával teendő. Az ajánlati minta és az ajánlati költségvetési űrlapok félívenként 50 fillérért alulírott hivatalnál megszerezhetők, ahol a művelet és a feltételek is megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is megadhatók. Az ajánlatok a gyulai államépítészeti hivatalnál 1930. április hó 11-én 10 órakor fognak felbontatni. A versenytergályaláson az ajánlattevők, vagy képviselőik jelen lehetnek. M. kir. államépítészeti hivatal.

A Nemzeti Bank az ezüst egypengősöket zsákocskákba csomagolva hozza forgalomba. Ezek a zsákocskák 1000 drb. egypengőst tartalmaznak. Egy ilyen zsákot szorongat két szerencsés kéz a Bank Bank r.-t. mai lap példányainkhoz mellékelt prospektusair. Ön is nyerhet 500 zsák egypengőst az új m. kir. Osztálysorsjátékban, mert az itt elérhető legnagyobb nyeremény egy Félmillió pengő. Jutalom 500.000 pengő. Főnyeremény 200.000 pengő. Minden második sorsjegy nyer.

— 16 —

„délleg itt tartózkodni és hívásra akármikor megjelenni“. Ugy látszik közmegelegedésre oldódott meg a kérdés, mert a régi iratok nem beszélnek többé a „széplő-művészeti“ mestereiről.

Ugyancsak Jánossy plebánoskodása alatt 1804-ben készült a Nepomuki szent János-szobor is és elhelyezést nyert a régi Körözs kanyarulat mellett a templom-zug bójáratánál. Ezzel be is fejezte hatalmas alkotásokban gazdag munkálkodását e csodálatos szervező képességgel és kitartó energiával megáldott szent életű férfiú. 1805. szeptember 26-án Körözsladányban, ahol esperesi vizsgálatot tartott, szívszélhűtésben meghalt. Tizedik papja volt az endrődi egyháznak, de eredményes munkásságával kimagaslott valamennyi közül.

Utóda a belényesi plebános, a későbbi váradai kánonok: Csák Ferenc volt. Tevékeny, gondos lelkipásztor volt hatalmasan növekedő nyájának. Rajta volt, hogy az új templom belső felszerelése minél szebb és értékesebb legyen. A templom előtti kereszt, a templom homlokzatán ma is látható szent Péter és Pál szobrai az ő idejében készültek, a régi öreg orgonát adta a csabai egyháznak 500 forintért és egy akkor elsőrangú 22 változatú, 2 clavaturájú orgonát csináltatott a turi Kümmer-céggel 5585 forint 27 krajcárért. Gyakori gyűjtés és saját adományából pótolni igyekezett a francia háborúk idején beszolgáltatni kényszerült templomi ezüst szerelvényeket. Az endrődi Vida-féle alapítványt az ő kérésére létesítette Vida Imre, a kegyuraság uradalmi praefektusa.

A francia háborúk követő devalváció és „nagy drágaság“ miatt sorra került az összes községi és egyházi alkalmazottak fizetés rendezése. A lakosság tisztfeletreméltó elismeréssel honorálta a kényszerűségből előálló kérelmeket, s az egész vonalon fizetés javítást eszközölt. A jegyző készpénz fizetése 160, a bírósági 100 rénusforintra emeltetett fel.

— 13 —

alkotás embere volt. Alatta épült fel a mostani, messze földön híres endrődi nagy templom, a mai plebánia-épületnek nagyobb része, a mostani helyén levő régi kántorház, valamint a harangozó új lakása. Hogy mily rendkívüli munkaerőt és a hívek részéről nagy áldozatot igényeltek e hatalmas alkotások, érdemesnek látszik kissé részletesebben ismertetni.

A XVIII. század utolsó évtizedében a békésmegyei Haruckern birtok megosztott. A szarvas-endrődi uradalmak beházasodás után a Stockhammer grófi családnak jutottak. Az osztokodás alkalmával elhatározta a kegyuraság, hogy a többi kegyuri templomokhoz hasonlóan az endrődi új templom építési költségeihez évenként 6 éven 5—5 ezer, összesen tehát 18.000 forinttal járul hozzá. Az első rátát 1799 április 2-án utalták ki, az utolsót 1804 július 7-én kapta meg az endrődi egyház 18.455 P végösszegben.

A politikai község Kalmár Mihály folytonos bíraskodása mellett 1798. évi augusztus 19-től 1806. október 26-ig 18.050 forintot áldozott erre a célra.

A hívek adományaiból 3.702 forint, a régi anyagok eladásából 1.826 forint gyűlt össze. Az összes kézi és ígás napszámok a lakosság adta. Az építési költség végösszege 42.015 forint 02 krajcár volt. Tehát 41 krajcárral több, mint a begyűjtött pénz summája.

A paplak egészen a község költségén épült 5.127 forint kiadással. A kézi és ígás napszámok ekkor is a hívek adták.

Az új templom alapkövetésével 1798 november 6-án ünnepelték. Az építkezés 1804-ben nyert teljes befejezést, amikor is november 5-én szent Imre ünnepén megáldotta az új díszes hajlékot Majzik János kunszentmártoni esperesplebános, míg az ünnepi szentbeszédet Fekete Antal, török-szentmihályi plebános mondotta. — A templom felszentelését pedig 1824 május 9-én végezte Vurum József váradai püspök a közigazgatási hatóságok és az uraság képviselőjének jelenlétében nagy ünnepség mellett.

Nemrégiben Endrődön járt az ország egyik nagyhirű

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

Rendeljen azonnal egy sorsjegyet a szerencséséről közismert elárúsító helyen a Bankó Bank r.-t.-nél (Budapest, VI. Andrassy ut 56) nehogy elkéssen. Az árak változhatnak. Egész sorsjegy 24, Fél 12, Negyed 6 és Nyolcad sorsjegy 3 pengőbe kerül. A húzások már április 16-án kezdődnek.

A gazdaközönség figyelmébe. A Budapesten vásárló közönség érdekében és kényelmére a világhírű Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. az állandóan növekvő forgalomra való tekintettel a Ferencvárosi templomával szemben, Kossuth Lajos-utca 4. szám alatti elárúsítási helyiségeit újonnan átalakította és hogy a gondos, megbízható és gyors kiszolgálás menetéért biztosítsa, lényegesen megnagyobbította. Miní értesülünk Budapest egyik legújabb lát-

ványosságát képezi Mauthner világhírű üzlete, miért is nagyon ajánlatos, hogy aki Budapestre utazik, ne mulassza el megnézni.

Filmszínház Gyomán.

Március 30-án, vasárnap:

Cigányprimás.

Az Apolló filmszínházban folyó hó 30-án, vasárnap mutatja be Kálmán Imre világhírű operettjét a

Cigányprimás

nagyszerű filmváltozatát 8 felvonásban. Nem kell méltatnunk a pompás darab cselekményét, ismeri azt mindenki a színpadról, csak annyit jegyzünk meg, hogy a mozivászon többet nyújt látóvalokban, mint a színpad. Emellett az egész darab csupa magyar vonatko-

zásu és éppen úgy mint a „Magyar rapszódia“-ban s a „Maros vize folyik csendesen“ című darabban, a „Cigányprimás“-ban is szebbnél-szebb magyar népdalok vannak. Magyar főszereplői közül: Verebes Ernő és Szőregy Gyula remek alakítást nyújtanak és pompás játékkal igen sokszor fogják zajos tapsokra ragadni a nézőközönséget. A műsort „Mi van a fókában“ című burleszk és filmhíradó egészíti ki. A „Cigányprimás“ kísérő zenéjét az eredeti operettzene felhasználásával Farkasinszki Imre és zenekara szolgáltatja.

Pk. 395/1930.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Neu Ignác végrehajlatának 454 P

30 fillér lőke s jár. erejéig foglalt és 1780 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak Pk. 305/1930 sz. végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperes lakásán Gyomán Horthy Miklós ut 1192 sz. alatt leendő megfoglalására határnapul 1930 április hó 7 napjának délelőtt 9 óráját tűzöm ki, mikor is a bíróság lefoglalt ruhák, rádió készülék és bútorok, stb. a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is elfogom adni. Elsőségi igény az árverés megkezdése előtt nálam szóval vagy írásban jelentendő be. A törvényes határidő a hirdetménynek a bírósági táblán történi kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930 március hó 7 napján.

SZIRÁCZKY ISTVÁN
kir. bírósnak végrehajtó

— 14 —

műépítész, a székesfehérvári Prohászka-templom pályázatán első díjat nyert kiváló tervező: dr. Fábrián Gáspár budapesti műépítész, aki nagy éragadtalással nyilatkozott az ősi endrődi templom művészies struktúrájáról és a mai időben szokottan masszív megépítéséről. A Mária Terézia korának egyik híres bécsi építészterve alapján készült a barok és román-stílus keverékéből alakított monumentális épület. Az anyagot nem sajnálták a jó óregek: a templom egy öles falvaságsága dacol az idővel és viharral egyaránt. Kuriozumként felemlítjük, hogy a főbb építési anyagok közül 3336 köböl mész, 2582 szál deszka, 1252 öl sifa, 836 fenyő-szál, 143 mázsa vas és 1.613.150 drb. téglá használtott fel. — Csak akkor látjuk, hogy mily rengeteg anyag ez, ha összevetjük az ugyanekkor — a község költségén épült — paplak építési anyagának mennyiségével. Ehhez felhasználtak 304.800 téglát, 460 köböl meszet, 160.000 vasszegel, 360 font vasat, 180 szál fenyőt stb. A XIX. század határmegyéjén önértékes lelkiülettel tekinthettek vissza endrődi őszink a leltint 70 esztendőre. A semmiből-fejlődő, virágzó községet alapítottak, nemzeti és vallásos érzéseiket megtartották, sőt annyira megerősítették, hogy az egész vidéken nagy elismeréssel vélekedtek a rendkívül szorgalmas, takarékos, puritán erkölcsű, igényeiben szerény, s ezáltal mindjobban vagyonosodó endrődiek felől.

A XIX. század első évtizedében befejezték a kilencvenes évek végén megkezdett munkálatokat és nagy eréllyel fogtak hozzá a tanügy rendezéséhez. Valószínűleg felsőbb utasításra 1801-ben a község vezetősége összehívta és szigorú büntetés kilátásba helyezésével buzdította „a hanyag szülőket“ gyermekeik iskoláztatására. Úgy látszik, hogy a szigorú intelemnek kellő eredménye lett, mert 1805-ban a hitközség vezetősége és a községi tanácsülés Kalmár Mihály bíró vezetése alatt elhatározták, hogy a fiú- és leány-növendékeket külön választják. A fiukat Baria János „rendes professzor“-ra bízták, kinek fizetését — „tekintettel a növendékek megsaporodására és régi, szorgalmas tanítói munkásságára“ — 300 forintra és 6 köböl buzára emelték fel.

— 15 —

A leányok oktatására a tanítástól 1787 óta felmentett kántor kötelezték — némi fizetletdíj ellenében. Az öreg Huszka kántor nem sokáig állta a dicsőséget, mert hamarosan segédet alkalmazott Alf Sándor személyében, aki a leányok tanítását végezte, s ezért a községtől külön jutalom gyanánt 5 forintot, 2 köböl lisztet és 1 köböl árpát kapott. Később évi 60 forint készpénz, 4 köböl buza, 5 köböl árpa, 2 öl fa és egy kocsí fűtőre emelkedett a fizetése. — 1805-ban az iskolák fűtését is rendezte a község. Addig a kántornak és tanítónak 6—6 öl fát adott lakásuk és a két tanterem fűtésére. Ez időtől kezdve csak 4—4 öl fát fűtőt kaptak, a tanterem fűtését pedig maga a község végeztette „a panaszk megszüntetése céljából.“

Alig épült fel a templom és paplak, a község és egyház újabb építéshez fogtak. Timár János bíró és Salacz József jegyzősége idején kihozták a „templom-zugból“ a község házáat s felépítették a mai épület régi szárnyát. Az egyház a sekrestyés és kántor lakását építette fel. Utóbbinak egyik szobája szolgált a leányiskola tanterméül. Abban az időben szép és mutatós épületek voltak ezek s a mai piacérnek formás külsőt adtak. A piacartást már ebben az időben kezdték sürgetni a község vezetői, de Csepcsányi Tamás az uradalom direktora csak 1818-ban engedélyezte azt, még pedig a kért szerdai nap helyett csütörtökre.

A század első éveiben nagy gond aggasztotta a község vezetőségét. A régi konvenciósnak borbély — miután gonosz magaviselete miatt fizetését megvonták, elment. Egy ideig nem kaptak megfelelő mestert, úgy hogy a haj- és szakálnövesztés — kénytelen-kelletlen — veszedelmes méreteket kezdett ölteni — az asszony-nép nagy bosszuságára. Végre több hónapi vesződség után a község felfogadta Vranovics Józsefet évi 30 forint, 7 köböl buza és szabad lakás mellett. Mivel azonban a férfiak egy része elidegenedett a borbélytól s ez elégséges jövedelem híján megélni nem tudott, Vranovics mester tovább állt a faluból. A község ekkor a gyomai borbélymestert szerződtette évi 20 forint, 5 köböl buza és 5 köböl árpa fizetés mellett „tartozván minden pénjeken

START

KERÉKPÁROSOK

HARMINC DIJAT TŰZÜNK KI
I. DÍJ 1000 PENGŐ

ORSZÁGOS EMERGÉ VERSENYE

Kezdődött 1930 március 2. Résztvehet rajta minden magyar kerékpáros

Feladat: válaszolni kell erre a kérdésre, hogy

MI AZ EMERGÉ-PNEU LEGFŐBB ELŐNYE?

30

Versenyszabályok: Nem az a fontos, hogy valaki leírja, hogy az EMERGÉ-pneu a legjobb, leggyorsabb, legmegbízhatóbb, legellenállóbb, hanem röviden azt kell megírni, hogy ki hol, mikor, milyen körülmények között tapasztalta az EMERGÉ-pneu valamilyen kiválóságát. Holnaptól kezdve minden üzletben egy vásárlási igazolványt adnak minden EMERGÉ-pneu-t vásárlónak és ezt az igazolványt a pályázattal együtt be kell küldeni. — A pályázaton mindenki résztvehet, aki legalább egy garnitúra EMERGÉ-pneu-t vásárolt. A pályázat határideje 1930. június 30. E napig kell a pályaműveket beküldeni az EMERGÉ Kaucsuk Rt címére, Budapest, V., Sas-n. 28. — Az eredményt a lapunk fogja közölni

DÍJ III

2. díj	500 P	16. díj	50 P
3. "	200 "	17. "	50 "
4. "	150 "	18. "	50 "
5. "	140 "	19. "	50 "
6. "	130 "	20. "	50 "
7. "	120 "	21. "	50 "
8. "	110 "	22. "	50 "
9. "	100 "	23. "	50 "
10. "	50 "	24. "	50 "
11. "	50 "	25. "	50 "
12. "	50 "	26. "	50 "
13. "	50 "	27. "	50 "
14. "	50 "	28. "	50 "
15. "	50 "	29. "	50 "
		30. "	50 "

A pályázatok elbírálására a Magyar Kerékpár Szövetség elnöksége jelöli ki pártatlan zsűrit

Ha fáj a feje és szédül, ha teliséget, béliizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi **Ferenc József** keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a **Ferenc József** viz remek természetalkotia hashajtó. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy férjem elhunytával nem szüntetem meg esztergályos műhelyemet, hanem úgy mint ezelőtt bármilyen esztergályos munkát elvállalok, azt a legpontosabban és jutányos áron készítek. Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását özv. Schramm Jánosné Petőfi ut 767.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhittel a kinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Mérleg hitelesítés.

KOCSIS IMRE géplakatos-mester értesíti a mérleg tulajdonosokat, hogy mérlegek és súlyok javítását és hitelesíttetését elvállalja. Saját érdekében cselekszik, ha mérlegeit már most javíttatja. Lakik: Kossuth Lajos u. 696.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresetűz juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegére Budapest, 62. Postafiók 292. alá küldendők. Megkönyvitett munka!

Textilszakmában jártas óvadékképes megbízható

körzetképviselőt keresünk. Ajánlatokat „Concordia” Szövetkezet Budapest, József-körut 30. címre kérünk.

PUBLIKACIÓ.

Műtrágya Wagner Márton Fiajánál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Egy szép szőlős és gyümölcsöskert a Pócosban eladó, értekezni lehet 477. házszám alatt.

Minden dohányzó ide figyeljen! 1930. év április hónapban 10 filléres reklámárban lehet kapni 120 lapos Senátor szivarka papírt. Tehát mindenki saját érdekében cselekszik, hogyha ezen időpontot kihasználja. Aki a Senátor külső lapjait gyűjti, az nagyon szög ajándékban részesül. Ajándék tárgyak a következők: és pedig Juvelit szipka, dohányszelence, valódi alpacca kávékanál, evőkanál, evővilla, evőkés, zsebóra, football-labda. Ezen reklám papírok kaphatók és az ajándékok ki lesznek osztva a Hangyánál és Kovács János trafikjában. Mindenki figyelje az április hónapot.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek fizóira, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kifűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást április 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk április 20-iki számában esszük közzé. — Vágja ki az alanti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

— — — Itt levágsandó: — — —

Szerkesztőségünk beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

minél a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	15:55	17:50 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Bcsabáról indul	23:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:54	12:08	15:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy“ belével jelzett gyors-, a föbbi pedig személyvonat.

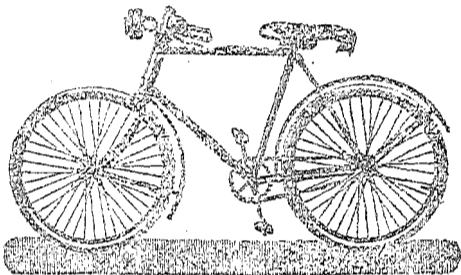
Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság

kapható minden Vasutállomáson,
Dohánytörszcsében.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut

Hangya főúztet

Vágóhid

Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő

Kórház

Kondorosi-ut

Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetire 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.